

Prekogranična suradnja u okviru pilot projekta SZO „Inicijativa za škole koje promiču zdravu prehranu“ (NFSI)

Branislava Belović, Štefica Ambruš

Sažetak:

U razdoblju od 2006.-2008. godine proveden je pilot projekt Svjetske zdravstvene organizacije »Inicijativa za škole koje promiču zdravu prehranu“- NFSI u 21 državi, a među zemljama sudionicama su bile i Hrvatska i Slovenija. U Sloveniji je koordinator projekta bio Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota. Suradnja u tom projektu bila je ostvarena na nivou koordinatora projekta u obje države te između Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota i Osnovne škole Štrigova (Međimurska županija) kao jedne od škola uključenih u pilot program. Stručnjak Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota bio je član radne skupine i između ostalog, sudjelovao u pripremi promicanja zdrave prehrane u OŠ Štrigova te osmišljavanju i provođenju aktivnosti u području pravilne prehrane. U okviru suradnje nastala je i publikacija „*Primjeri dobre prakse promicanja zdrave prehrane kod djece školske dobi*“ koju je izdala OŠ Štrigova u obliku CD-a, a zajednički su je pripremili djelatnici OŠ Štrigova i stručnjaci Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota. U okviru projekta NFSI članovi radnog tima OŠ Štrigova sudjelovali su na edukaciji za voditelje timova projekta i kuhare u Republici Sloveniji. Prikazani primjer prekogranične suradnje je samo jedna od brojnih mogućnosti suradnje, izmjene znanja, iskustava i dobrih primjera između ustanova iz istog ili pak različitih sektora (u našem primjeru školstva i zdravstva).

Ključne riječi: promicanje zdrave prehrane, djeca školske dobi, piramida pravilne prehrane, prekogranična suradnja, zavod za javno zdravstvo, osnovna škola

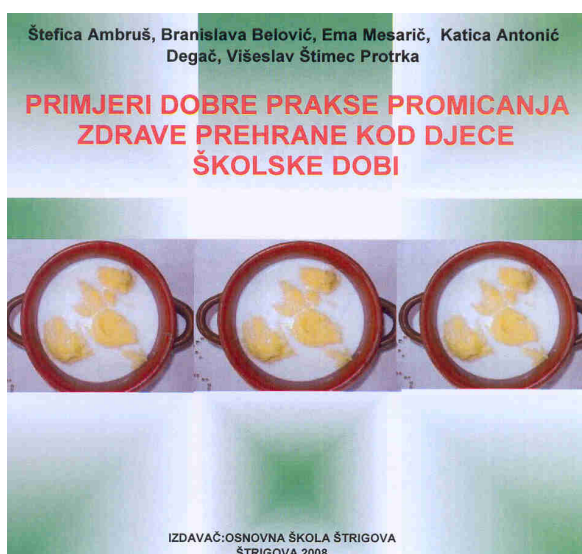
U razdoblju od 2006.-2008. godine proveden je pilot projekt Svjetske zdravstvene organizacije »Inicijativa za škole koje promiču zdravu prehranu“- NFSI u 21 državi. Među njima su bile Hrvatska i Slovenija. U Sloveniji je koordinator projekta bio Zavod za zdravstveno varstvo Murska Sobota. Suradnja u tom projektu bila je ostvarena na nivou koordinatora projekta u obje države te između Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota i Osnovne škole Štrigova (Međimurska županija) kao jedne od škola uključenih u pilot program. Ciljevi NFSI su bili osiguranje radnog okvira za osmišljavanje i provođenje interventnih programa usmjerenih očuvanju i unapređenju zdravlja, te sprječavanju bolesti

uzročno povezanih s prehranom, kao i povezivanju postojećih raznih interventnih programa iz područja pravilne prehrane.

Suradnja stručnjaka Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota u provođenju programa NFSI u OŠ Štrigova

Stručnjak Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota bio je član radne skupine te između ostalog, sudjelovao u kreiranju plana zdrave prehrane u OŠ Štrigova. Također je sudjelovao u osmišljavanju i provođenju aktivnosti iz područja pravilne prehrane.

U okviru suradnje nastala je i publikacija „*Primjeri dobre prakse promicanja zdrave prehrane kod djece školske dobi*“, koju je izdala OŠ Štrigova u obliku CD-a. Zajednički su je pripremili djelatnici OŠ Štrigova i stručnjaci Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota. Publikacija je osmišljena kao »mini priručnik« za promicanje pravilne prehrane. U prvom dijelu publikacije predstavljeno je provođenje pilot projekta NFSI u OŠ Štrigova. Prikazani primjeri opisani su i predstavljani fotografijama, tako da ih je moguće prenijeti i u druge sredine. U drugom dijelu publikacije su prikazane radionice na temu piramide pravilne prehrane te zdravog odabira namirnica. Obje radionice su prikazane detaljno te uključuju svrhu i ciljeve radionice, metodu i oblike rada, opis potrebnih materijala i pomagala, opis aktivnosti te očekivane rezultate. Dodane su i PP prezentacije. Ovaj „priručnik“ mogu osim učitelja/profesora koristiti i javnozdravstveni stručnjaci te drugi zdravstveni djelatnici koji provode aktivnosti promicanja zdrave prehrane.

Naslovnica publikacije (CD)

Radionica, koju su vodili stručnjaci Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota

Prijenos modela piramide pravilne prehrane u osnovnu školu Štrigova

Tijekom posjeta Zavodu za zdravstveno varstvo Murska Sobota predstavnike OŠ Štrigova posebno je oduševio model piramide pravilne prehrane napravljen od drva (može i od drugog prikladnog materijala), na čijim su policama smještene skupine namirnica. Takav realan prikaz skupina namirnica privlači pažnju, pobuđuje interes te omogućuje lakše usvajanje znanja. Više od deset godina ovaj model piramide koristi se za promicanje pravilne prehrane u Zavodu za zdravstveno varstvo Murska Sobota. Model je prihvaćen na području čitave države. Prikladan je za promicanje zdrave prehrane u radionicama za različite dobne skupine, kao i za ulične akcije, akcije u trgovačkim centrima, na sajmovima i sl.

Model piramide pravilne prehrane postavljen je u holu osnovne škole Štrigova. Kao takav izazvao je pozornost i zanimanje učenika, roditelja i posjetitelja koji tako mogu sustavno dobivati informacije o pravilnoj prehrani. Piramida je bila prikazana u mjesečniku za popularizaciju prirodnih znanosti i ekologiju "Priroda".

Piramida pravilne prehrane u holu OŠ Štrigova

Sudjelovanje predstavnika OŠ Štrigova na edukaciji za voditelje timova projekta i kuhare u Radencima (Slovenija)

U okviru projekta NFSI članovi radnog tima OŠ Štrigova sudjelovali su na edukaciji za voditelje timova projekta i kuhare u Republici Sloveniji. Voditelji i kuhari upoznali su primjere dobre prakse na području promicanja pravilne prehrane kod djece. Kuhari su sudjelovali u radionici pripreme zdrave hrane koja je bila provedena u školi za ugostiteljstvo.

Novi, zdravi i zanimljivi kuharski recepti bili su dodatna motivacija za uključivanje zdravih jela u škole.

Zaključak

Prikazani primjer prekogranične suradnje je samo jedna od brojnih mogućnosti suradnje, izmjene znanja, iskustava i dobrih primjera između ustanova iz istog ili iz različitih sektora (u našem primjeru školstva i zdravstva). Prednost pograničnih regija je između ostalog, upravo i mogućnost ostvarivanja takve suradnje uz mogućnost korištenja zajedničkih resursa.

Literatura

1. Ambruš Š, Belović B, Mesarič E, Antonić Degač K, Štimec Protrka V. Primjeri dobre prakse promicanja zdrave prehrane kod djece školske dobi. Štrigova: Osnovna škola Štrigova, 2008. (ISBN:978-953-55348-0-8)
2. Antonić Degač K, Kaić-Rak, A, Laido Z, Perkovac S, Pucarín-Cvetković J, Capak K. Nutrition friendly schools initiative in Croatia. Knjiga sažetaka - 2. hrvatski kongres preventivne medicine i unaprjeđenja zdravlja s međunarodnim sudjelovanjem / Šogorić S, Štimac D. (ur.). Zagreb : Studio Hrg, 2010.
3. WHO Regional Office for Europe. Nutrition-friendly school initiative. Module 4. Implementation on country level. Copenhagen, 2009.